

היבטי מס בעריכת צוואה

או

תאונות מס ותכנון המס

בעריכת צוואה

תוכנית ההרצאה

1. מס עיזבון בישראל.

2. הורשה אינה אירוע מס.

3. עיקרון כניסת היורש לנעלי המוריש.

4. תכנון המס עובר לצוואה - דוגמאות.

5. שיקולי מס שונים בעריכת צוואה.

מיסוי עזבונות וירושות בישראל

בישראל

- במדינת ישראל לא חל מיסוי על העיזבון ולא חל מס ירושה המוטל על היורשים .

במדינות מערביות

- רוב המדינות המפותחות בעולם הנהיגו מס עיזבון או מס ירושה בשיעורים המשתנים ממדינה למדינה.
- תיקון תד אריסון ומס היציאה בישראל.

מיסוי עזבונות וירושות בישראל (בעבר)

1. בעבר

חל מס עיזבון על פי חוק מס עיזבון תשי"ט-1949 אשר בוטל במרץ 1981 השפעתו של חוק מס עיזבון נותרה בעיקר ביחס למחיר המקורי של נכס שהתקבל בירושה לפני יום 31.3.1981 ולשיעור מס השבח ומס רווח הון במכירה.

2. המלצות ועדת בן בסט

ועדת בין בסט לרפורמה במיסוי ישיר, אשר המלצותיה לא נתקבלו בחקיקה, המליצה על הטלת מס עיזבון בשיעור של 10% על ערך העיזבון (נטו) של תושבי ישראל, העולה על 2 מליון ₪.

אירוע ההורשה הוצא מבסיס המס

■ מיסוי רווחי הון

הגדרת "מכירה" בסעיף 88 לפקודת מס הכנסה: "לרבות חליפין, ויתור, הסבה, העברה, הענקה, מתנה וכן כל פעולה או אירוע שבעקבותם יצא נכס בדרך כלשהיא מרשותו של אדם והכל בין במישרין ובין בעקיפין, אך למעט הורשה".

■ מיסוי מקרקעין

סעיף 4 לחוק מיסוי מקרקעין: "הורשה איננה מכירה או פעולה באיגוד... לעניין חוק זה".

■ היטל השבחה

סעיף 1 לתוספת השלישית לחוק התכנון והבניה קובע, כי "העברה מכח דין" לא תחשב כ"מימוש" הגורר חבות בתשלום היטל השבחה.

■ חוק מע"מ

המוריש חב במע"מ העוסק בעת מכירת הנכס, אך לא בעת ההורשה.

שרשור היורש ל"נעלי" המוריש לעניין יום ושוי רכישה

■ **דחיית מס ולא פטור ממס** – הוראות דיני המס לעניין "המחיר המקורי" של נכס שהתקבל בירושה הופכות את אי המיסוי בשלב ההורשה לדחיית מס.

■ **מיסוי רווחי הון – הגדרת מחיר מקורי בסעיף 88 לפקודה**
"בנכס שהתקבל בירושה –" ... נקבע שווי של הנכס לצורך מס עיזבון ... יהיה הוא השווי לעניין זה, ואולם השווי נקבע אילו מכר המוריש את הנכס...".

■ **מס שבח-סעיף 26 לחוק מיסוי מקרקעין – שווי הרכישה בהורשה.**
"נפטר המוריש לפני... (1 באפריל 1981) – שוויה ביום פטירת המוריש ,
ואם נקבע שוויה לצורך מס עזבון – השווי שנקבע כאמור... :נפטר
המוריש... ביום 1 באפריל 1981 או לאחר מכן – השווי שהיה נקבע לפי
חוק זה אילו נמכרה בידי המוריש".

שימו לב - מלכודת מס!

פתרון חלקי באמצעות טענת "חזקת שיתוף"!

חשיבות תכנון המס עובר להכנת צוואה

דוגמא מס' 1

■ שאלה

■ נכנס למשרדך מר שרעבי מראש העין. הלה אלמן מבוקש בעל שתי דירות מגורים. הוא מבקש כי תערוך לו צוואה בה תייחד דירה לכל אחד משני ילדיו. לכל ילד 2 דירות בבעלות. מה תעשה?

(סמן את התשובה הנכונה ביותר) -

- א. אכין צוואה לפי בקשתו.
- ב. אגבה שכ"ט מיד ואשלח אותו לביתו ללעוס גת ולחשוב על חלוקת הרכוש בין ילדיו.
- ג. אעביר את התיק לקולגה שמבין בתחום ואגבה שלישי שכ"ט בגין העברת התיק.
- ד. אף תשובה אינה נכונה.

פטור במכירת דירת מגורים מזכה שהתקבלה בירושה – סעיף 49ב(5) לחוק

המכירה היא של דירת מגורים מזכה שקיבל המוכר* בירושה ומתקיימים כל אלה:

1. הדירה התקבלה בירושה.
2. היורש הוא בן זוג או צאצא או בן זוג של צאצא.
3. המוריש היה בעלים של דירת מגורים אחת בלבד לפני פטירתו.
4. אילו המוריש היה חי, ואילו היה מוכר את הדירה – היה זכאי לפטור לפי עילות הפטור.

* ע"פ החלטת מיסוי 7701/21 מיום 6.12.21 יורש תושב חוץ יהיה זכאי לפטור זה רק אם יוכיח כין אין בבעלותו דירת מגורים אחרת במדינת התושבות.

חשיבות תכנון המס עובר להכנת צוואה

דוגמא מס' 2

- משה, ערירי, בא בימים ונוטה למות.
- כאקט של רצון טוב הוא מבקש להעביר ללא תמורה לאחיו יחזקאל את דירתו היחידה אותה רכש ב1.1.14.
- עורך הדין זריזי עורך הסכם מתנה, מדווח למס שבח, מדווח לטאבו. המתנה הושלמה.
- לאחר מספר ימים מיום העברת הבעלות משה נפטר. יורשו היחיד – יחזקאל.
- יחזקאל נכנס למשרדך ומבקש למכור את דירת המתנה בפטור.
- מה תעשה?

חשיבות תכנון המס עובר להכנת צוואה

דוגמא מס' 3

- גב' כץ שמעה מחברה כי סיימת בהצלחה את הסדנא המיוחדת של בית הספר לפרקטיקה משפטית בנושא עריכת צוואות. היא מתייצבת במשרדך ומספרת לך כי ברצונה לערוך צוואה.
- ברשותה 2 דירות מגורים ושני ילדים. לכל ילד דירה אחת בבעלותו.
- מה תיעץ לה?

סעיף 49ג לחוק קובע כך:

"לענין סעיף 49ב(2), יראו את הדירה הנמכרת כדירת המגורים היחידה שבבעלות המוכר גם אם יש לו בנוסף על הדירה הנמכרת, דירת מגורים שהתקיים לגביה אחד מאלה:

1. היא נרכשה כתחליף לדירה הנמכרת ב-18 החודשים שקדמו למכירה;
2. היא הושכרה למגורים בשכירות מוגנת...
3. חלקו של המוכר בבעלותה אינו עולה על שליש ולגבי דירה שהתקבלה בירושה - אינו עולה על מחצית.
4. היא דירה שהתקבלה בירושה והתקיימו בה תנאי סעיף 49ב(5)(א) ו-(ב).

שיקולי מס נוספים בעריכת צוואה

1. נכס בר חיוב במס לעומת נכס שאינו גורר חבות מס

כאמור המיטלטלין של היחיד המוחזקים על ידיו לשימושו האישי של בני משפחתו והתלויים בו (כגון: מכונת וחפצי אמנות) כמו גם כסף, אינם נכסים ברי חיוב במס רווח הון.

נכסים ש"המחיר המקורי" (מחיר העלות) שלהם הינו גבוה מאוד ביחס לשוויים הנוכחי וכנראה גם שווים העתידי, לעומת נכסים שהרווח שנצמח לגביהם גבוה מאוד.

שיקולים בעריכת צוואה (המשך)

2. מקום התושבות של היורש

במקרים שבהם אחד היורשים או יותר, אינם תושבים ישראלים, יש מקום לבחון את היבטי המיסוי הזר שיחולו ביחס לנכסים המועברים ליורש שאינו תושב ישראל במדינת התושבות שלו. כך דוגמא- ייתכן שיהיה מקום לנתב לאותו יורש נכסים של המוריש המצויים מחוץ לישראל.

יש לבחון, האם חל מס ירושה במדינת התושבות של היורש, ואם כן האם קיימים סייגים לגבי נכסים מסוימים, ומהם שיעורי המסים.

יש מקום להתחשב במיסוי שיחול על היורש, תושב החוץ בישראל במכירה עתידית של הנכס המועבר אליו בירושה.

יש מקום להתחשב במיסוי שיחול על היורש, תושב החוץ במדינת תושבתו במכירה עתידית של הנכס המועבר אליו בירושה. כך לדוגמא- ייתכן שיהיה מקום לנתב לאותו יורש מזומנים אם שיעורי מס רווח הון במדינתו גבוהים.

שיקולים בעריכת צוואה (המשך)

3. בכל מקרה של תכנון מס בעת עריכת צוואה, יש לקחת בחשבון את גילו ובריאותו של המצווה והפוטנציאל לשינוי משמעותי במצבת נכסיו בעתיד.

ככל שהמצווה הינו צעיר יותר ובריא יותר וקיים פוטנציאל לשינוי במצבת נכסיו, כך ניטה יותר, להותיר את תכנוני המס לשלב חלוקת נכסי העיזבון. לעיתים יהיה מקום להותיר למנהל העיזבון, שיקול דעת ביחס לחלוקת נכסי העיזבון, בין היתר, בדיני המס הרלוונטים במועד הפטירה.

4. מצבו המיסוי של היורש

יש מקום לשקול ניתוב נכסים רווי מס ליורשים בעלי שיעורי מס נמוכים, או יורשים הזכאים לפטורים ממס או בעל הפסד הון, לעומת זאת, יש מקום לשקול העברת נכסים שאינם ברי חיוב במס או שהרווח הגלום בהם אינו משמעותי ליורשים אשר צפוי שיחויבו במס גבוה או לחלופין, שלא יהיו זכאים ליהנות מפטורים ממס.

סדרים!

האמור במצגת זו אינו תחליף
לייעוץ פרטני!
18.9.22

מרכז עזריאלי, המגדל העגול,
קומה 35 רח' מנחם בגין 132,
ת"א

טל' – 03-7711770

הכנסו לאתר שלנו

WWW.PRACTIKA.CO.IL